nieuws

"Fosfaatcrisis bedreigt mondiale voedselproductie"

nieuws

Krantenlezers worden om de haverklap geconfronteerd met de energiecrisis, de voedselcrisis en de kredietcrisis. Volgens de Nederlandse landbouwkundige Bert Smit wordt een belangrijke dreiging over het hoofd gezien: de fosfaatcrisis. "Als we niet uitkijken, zet het tekort aan fosfaat alle prognoses over de manier waarop de groeiende wereldbevolking de komende decennia kan gevoed worden op de helling", aldus Smit, die onderzoek doet bij Plant Research International van de Universiteit Wageningen.

4 SEPTEMBER 2008 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 14:44

Krantenlezers worden om de haverklap geconfronteerd met de energiecrisis, de voedselcrisis en de kredietcrisis. Volgens de Nederlandse landbouwkundige Bert Smit wordt een belangrijke dreiging over het hoofd gezien: de fosfaatcrisis. "Als we niet uitkijken, zet het tekort aan fosfaat alle prognoses over de manier waarop de groeiende wereldbevolking de komende decennia kan gevoed worden op de helling", aldus Smit, die onderzoek doet bij Plant Research International van de Universiteit Wageningen.
Veel mensen denken bij fosfaten aan wasmiddelen, maar de belangrijkste toepassing zit in de landbouw. 80 procent van alle fosfaten wordt verwerkt in kunstmest. In onze contreien ligt niemand daar wakker van omdat er aan meststoffen geen gebrek is. Wereldwijd ligt dat anders. Fosfaat wordt gewonnen uit mijnen, en dan met name uit mijnen in de Verenigde Staten, Rusland, China en Marokko. Jaarlijks wordt ongeveer 140 miljoen ton rotsfosfaat uit de bodem gehaald. De wereldvoorraad wordt geschat op 40 miljard ton. Dat lijkt genoeg voor de komende eeuwen, maar de vraag stijgt enorm. Afgelopen jaar verdubbelde de prijs van fosfaat, terwijl die in de jaren daarvoor ook al een paar keer over de kop was gegaan. "Deskundigen verwachten dat we over vijftig jaar tegen de grenzen aanlopen", zegt Smit in de Nederlandse krant Trouw.
En voor fosfaat geldt: op is op. Smit: "Tegen de energiecrisis hebben we altijd nog de zon. Het vergt wellicht wat aanpassingen en technologische verbeteringen, maar de zon levert voldoende energie om onze manier van leven voort te kunnen zetten. Maar

fosfaat heeft geen alternatief. En zonder extra fosfaat zullen de landbouwopbrengsten beduidend lager liggen".
De biobrandstoffen hebben het debat over voedselvoorraden op scherp gezet. Die lagen onder vuur omdat ze concurreren met voedsel. Maïs werd duurder omdat er ook ethanol voor auto's van werd gemaakt. Maar dat probleem willen de voorstanders van biobrandstof omzeilen door op andere grondstoffen over te stappen en die op schrale landbouwgronden te verbouwen. "En hoe moeten ze daar groeien?", vraagt Smit zich af. "Die gewassen hebben ook fosfaat nodig. Hetzelfde geldt voor de veelgeprezen algen. Als de Amerikanen de helft van hun transport willen realiseren met diesel uit algen, hebben ze minimaal 20 procent van de mondiale fosfaatproductie nodig".
De klassieke kringloop van het fosfaat bestaat niet meer, zegt Smit. Het gaat van de mijnen in Afrika bijvoorbeeld naar de sojaplantages in Brazilië, komt dan als veevoeder in Nederland, waar het als varkensmest wordt uitgereden en zich in de bodem ophoopt. En uiteindelijk wegspoelt richting zee. Jaarlijks verdwijnen wereldwijd zo tientallen miljoenen ton fosfaat naar de bodem van de oceanen.
Het probleem is nog veel breder, zegt Harry Aiking die aan het Instituut voor Milieuvraagstukken van de Vrije Universiteit van Amsterdam onderzoek doet naar duurzame voedselvoorziening. "De helft van de stikstof en fosfor die we aan onze gewassen geven, wordt niet door de plant opgenomen maar verdwijnt via lucht, water en bodem. Wie vlees eet, gooit 85 procent van de beschikbare eiwitten weg. Dat geldt ook voor de andere gebruikte hulpbronnen zoals fosfaat, en nog meer voor water".
Smit wil daarom dat we het fosfaat efficiënter gebruiken. Uit eigen experimenten blijkt dat eenzelfde opbrengst met veel minder fosfaat kan worden bereikt. "Maar dat was een gecontroleerde kasproef. Om op grote schaal dezelfde resultaten te bereiken, moeten boeren en tuinders fors bijsturen". Een andere piste is om waar mogelijk de fosfaatkringloop te herstellen. "De steden staan aan de basis van het probleem, maar juist hun concentratie van mensen biedt ook perspectief. Alleen zouden we dan wel moeten overstappen op andere sanitaire concepten. Bijvoorbeeld door de menselijke uitwerpselen niet meer te lozen in de riool, maar ze apart in te zamelen als compost".
Aiking verwacht daar niet veel van. "Je zou dan ook andere meststromen, zoals van kippen, koeien en varkens, moeten recycleren, het fosfaat eruit moeten terugwinnen en dat dan weer naar de juiste plaatsen met tekorten moeten verslepen. Die recyclage kost veel energie", zegt hij. Eigenlijk ziet hij maar één optie: een lagere consumptie, vooral van dierlijke producten.(KS)

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada